SUPERRICHTAX

Beginselverklaring

Voor iedereen die werkt, onderneemt en vooruit wil komen.

Hard werken en ondernemen moeten niet alleen een inkomen opleveren, maar ook de mogelijkheid bieden om financiële zekerheid en eigen vermogen op te bouwen. Daarvoor zijn eerlijkere economische spelregels nodig.

ZES UITGANGSPUNTEN VOOR EEN ECONOMIE WAAR MEER MENSEN VAN PROFITEREN

UITGANGSPUNT 01

Onze wereld kan beter

De mensheid heeft dankzij wetenschap, technologie, ondernemerschap en samenwerking steeds meer welvaart kunnen creëren. Toch kunnen veel werkenden moeilijk financiële zekerheid en eigen vermogen opbouwen. Tegelijkertijd komt steeds meer rijkdom en economische macht terecht bij een steeds kleinere groep superrijken.

Stel je voor dat we tien jaar verder zijn, in 2036. Als we onze huidige economische spelregels niet veranderen, dreigen steeds meer rijkdom en economische macht terecht te komen bij een steeds kleinere groep superrijken. Ondertussen blijft het voor gewone werkenden en ondernemers moeilijk om zelf vermogen op te bouwen. Willen we werkelijk tien jaar wachten voordat we deze ontwikkeling aanpakken?

Wij zien twee denkfouten in de manier waarop over vermogensbelasting wordt gesproken.

De eerste denkfout: we maken onvoldoende onderscheid tussen normaal rijk en superrijk

Mensen die door werken, sparen en ondernemen een vermogen hebben opgebouwd, worden te gemakkelijk op één hoop gegooid met bezitters van honderden miljoenen of miljarden.

Juist deze groep mensen moet ruimte krijgen om vermogen te behouden en verder op te bouwen. Als hun economische positie door belastingmaatregelen verzwakt ten opzichte van de superrijken, kunnen we de vermogensconcentratie die we willen tegengaan onbedoeld versterken.

De tweede denkfout: hogere vermogensbelastingen zijn op zichzelf niet genoeg

Maar zolang de allergrootste vermogens na belasting blijven groeien, neemt de concentratie van rijkdom en macht niet vanzelf af. We dweilen dan met de kraan open.

Wij willen normaal opgebouwd vermogen beschermen en extreme concentraties van rijkdom en economische macht daadwerkelijk afbouwen. Onze economische spelregels zijn door mensen gemaakt. Wat mensen hebben bedacht, kunnen we ook veranderen.

UITGANGSPUNT 02

Een wereld met veel meer financieel gezonde mensen

Wij streven naar een wereld waarin veel meer mensen financieel zelfstandig kunnen worden en zelf vermogen kunnen opbouwen. Niet alleen koopkracht telt, maar ook opbouwkracht: de mogelijkheid om gedurende je leven spaargeld, een woning, beleggingen of een onderneming op te bouwen.

Het gaat daarbij niet alleen om een eerlijkere verdeling van geld. Wie veel vermogen bezit, heeft vaak ook meer invloed op welke bedrijven groeien, welke ideeën financiering krijgen en onder welke voorwaarden anderen kunnen ondernemen.

Stel je twee economieën voor. In de ene bezit één persoon een biljoen euro. In de andere bezitten honderdduizend mensen ieder tien miljoen euro. Het totale vermogen is gelijk, maar de economische macht is heel anders verdeeld. In de eerste economie heeft één biljonair een enorme machtspositie. In de tweede is die macht over veel meer mensen verspreid.

Dat verschil is belangrijk voor mensen met weinig vermogen maar met een goed idee. Wanneer zij bij veel verschillende vermogende mensen terechtkunnen, zijn ze minder afhankelijk van één zeer machtige investeerder en kunnen ze sterker onderhandelen over de voorwaarden.

Daarvan kunnen niet alleen startende ondernemers profiteren, maar ook gewone werkenden met een goed idee. Een bredere vermogensverdeling kan meer ideeën een kans geven en zo bijdragen aan een dynamischere economie.

Wij zijn niet tegen rijkdom, persoonlijk bezit of ondernemerschap. Wij willen juist dat veel meer mensen de kans krijgen om zelf iets op te bouwen, terwijl extreme concentraties van economische macht worden teruggedrongen.

UITGANGSPUNT 03

Twee nieuwe economische spelregels

Om deze verandering mogelijk te maken, pleiten wij voor twee samenhangende economische spelregels.

EERSTE SPELREGEL

Extreme privévermogens daadwerkelijk afbouwen

Wij willen voorkomen dat een steeds kleinere groep superrijken steeds meer rijkdom en economische macht in handen krijgt. Normaal opgebouwd vermogen moet daarbij ruimte krijgen.

Daarom pleiten wij voor een internationaal afgestemde belasting op uitzonderlijk grote privévermogens. Het doel is niet alleen meer belasting innen of de groei van extreme vermogens afremmen, maar de concentratie van rijkdom en macht daadwerkelijk en structureel verminderen.

TWEEDE SPELREGEL

Werknemers laten delen in grote bedrijfswinsten

Wij vinden dat werknemers structureel moeten kunnen delen in uitzonderlijk grote bedrijfswinsten.

Ondernemingen creëren waarde dankzij kapitaal, ondernemerschap, kennis en arbeid. Door werknemers te laten delen in uitzonderlijk grote bedrijfswinsten, krijgen meer mensen de mogelijkheid om te sparen, te investeren en zelf vermogen op te bouwen.

De twee spelregels versterken elkaar. De eerste vermindert de concentratie van rijkdom en macht aan de top. De tweede vergroot de opbouwkracht van werkenden en geeft meer mensen de kans zelf vermogen op te bouwen.

UITGANGSPUNT 04

Het doel staat vast, de uitwerking vraagt om onderzoek

In het manifest Een betere wereld is dichterbij dan we denken worden als ambitieuze vertrekpunten een jaarlijkse heffing van 30% op het deel van het persoonlijke nettovermogen boven € 10 miljoen en een verplichte winstdeling met werknemers van minimaal 50% van de jaarlijkse bedrijfswinst boven € 5 miljoen voorgesteld.

Die percentages en grenzen zijn geen vaststaande einduitkomst. Ook een geleidelijke invoering moet worden onderzocht. Een mogelijk beginpunt voor discussie is bijvoorbeeld een jaarlijkse vermogensbelasting van 5% op het deel van het persoonlijke nettovermogen boven € 10 miljoen.

Een belasting van 5% bouwt extreme vermogens echter niet automatisch af als het rendement op die vermogens hoger blijft. Daarom moet onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek uitwijzen welke tarieven, grenzen en fasering daadwerkelijk bijdragen aan het afbouwen van extreme vermogensconcentratie én ruimte laten voor normaal opgebouwde vermogens.

Daarbij moet zorgvuldig worden gekeken naar uitvoerbaarheid, internationale samenwerking, investeringen, ondernemerschap, werkgelegenheid en onbedoelde gevolgen.

De precieze uitwerking staat open voor onderzoek en verbetering. Onze doelstelling blijft: extreme concentraties van rijkdom en economische macht verminderen en veel meer mensen de kans geven vermogen op te bouwen.

UITGANGSPUNT 05

Samen werken aan internationale verandering

Onze economie is internationaal georganiseerd. Grote vermogens, ondernemingen en kapitaalstromen bewegen zich over landsgrenzen heen.

Daarom vraagt een fundamentele verandering van onze economische spelregels om internationale samenwerking.

Wij streven naar afspraken tussen landen die bereid zijn gezamenlijk maatregelen te ontwikkelen om extreme vermogensconcentratie terug te dringen en brede vermogensopbouw mogelijk te maken.

Dat vraagt om zorgvuldig onderzoek, duidelijke afspraken, een gefaseerde invoering en maatregelen om ontwijking tegen te gaan.

Niet alle landen hoeven vanaf het begin mee te doen. Maar een voldoende brede internationale samenwerking is noodzakelijk om de verandering effectief en verantwoord te realiseren.

UITGANGSPUNT 06

Samen een vreedzame internationale burgerbeweging vormen

Fundamentele maatschappelijke veranderingen beginnen wanneer mensen bestaande vanzelfsprekendheden ter discussie stellen en samen besluiten dat het anders kan.

Daarom willen wij een internationale, vreedzame en democratische burgerbeweging opbouwen die burgers, werknemers, ondernemers, wetenschappers en maatschappelijke organisaties met elkaar verbindt.

Wij zijn geen beweging tegen mensen die rijk zijn geworden door werken, sparen of ondernemen. Wij zetten ons in voor economische spelregels die normaal opgebouwd vermogen ruimte geven, extreme vermogensconcentratie afbouwen en veel meer mensen opbouwkracht bieden.

Wij willen kennis verspreiden, het publieke debat stimuleren, onafhankelijk onderzoek bevorderen en regeringen oproepen internationaal samen te werken.

Wij hoeven niet tien jaar te wachten om erachter te komen dat onze huidige aanpak van vermogensbelasting, gebaseerd op de twee denkfouten die we aan het begin van deze beginselverklaring hebben toegelicht, de concentratie van rijkdom en macht alleen maar verder heeft versterkt. Dat is de ontwikkeling waarvoor wij waarschuwen en die wij willen voorkomen.

Onze economische spelregels zijn door mensen gemaakt. En wat mensen hebben bedacht, kunnen we ook veranderen. Als wij als burgers opstaan en samen verandering eisen, dan is een betere wereld dichterbij dan we denken.

VERDER LEZEN, LUISTEREN OF MEEDOEN

Steun de beginselverklaring →
Ga naar de website en doe mee

Lees het manifest (PDF) →
Lees de verdieping in 29 pagina’s

Beluister het manifest →
Open de luisterversie

Bekijk de tussenstand →
Zie hoe jouw land ervoor staat